

**การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและการนำเสนอกระบวนการ
นํานโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน
A Needs Analysis and A Proposed Deployment Process
of Classroom Research Policy in School**

ธัญญกรณ์ เลหาทะเพ็ญแสง* สุวิมล ร่องวาณิช และอวยพร เรืองตระกูล
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์และเปรียบเทียบกระบวนการนํานโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติที่ปฏิบัติจริงกับแนวทางที่ควรจะเป็นและกำหนดความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการนํานโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติ 2) วิเคราะห์หาตัวแปรที่ใช้อธิบายความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการนํานโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติ และ 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนากระบวนการนํานโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน วิธีการวิจัย ประกอบด้วย การสังเคราะห์เอกสาร การวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครูอาจารย์จำนวน 1,157 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามและ แนวคำถามการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้วยเทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) และ วิเคราะห์หาตัวแปรที่ใช้อธิบายความต้องการจำเป็นด้วยการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนระดับลดหลั่น (hierarchical stepwise regression analysis)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ความต้องการจำเป็นสูงสุดในการนํานโยบายวิจัยใน ชั้นเรียนไปปฏิบัติ ด้านกระบวนการ คือ ขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร/ฝึกอบรมและขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ รองลงมา คือ ขั้นตอนการกำกับ ติดตาม ประเมินผล โดยเฉพาะในประเด็นการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กร และการกำหนดมาตรการแรงจูงใจอย่างชัดเจน 2) การวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนระดับลดหลั่น พบว่า ตัวแปรทางการบริหารได้แก่ การจัดการองค์กร สมรรถนะองค์กรสามารถอธิบายความต้องการจำเป็นได้สูงสุด โดยตัวแปรทั้งหมด 8 ตัว สามารถร่วมกันอธิบายความต้องการจำเป็นในกระบวนการ

* ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)
e-mail: tunya2521@gmail.com

นํานโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติได้ร้อยละ 26.50 3) กระบวนการนํานโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียนควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูตลอดกระบวนการนํานโยบายไปปฏิบัติทั้ง 5 ขั้นตอน และสร้างความร่วมมือในการทำวิจัยด้วยการทำวิจัยร่วมกัน

คำสำคัญ : วิจัยในชั้นเรียน การนํานโยบายไปปฏิบัติ การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

Abstract

The objectives of this research were: 1) to analyze and compare between the deployment of classroom research policy for actual practice and possible guideline as well as determine the need for implementing classroom research policy for practice and the result of the policy needed for development 2) to analyze and find the variables used for explaining the need of the deployment of classroom research policy for practice and 3) to propose the guideline of developing the deployment of classroom research policy for school practice. The research methods were included document synthesis, survey research and need evaluation. The samples were 1,157 teachers and administrators. Research tools used in this research consisted of questionnaire and guideline of questions for focus group discussion, qualitative data analysis by using content analysis, quantitative data analysis by using descriptive statistics including frequency, percentage, means and Standard Deviation. The need was analyzed by using Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) and the variable used for explaining the need was analyzed by using hierarchical stepwise regression analysis.

From the important findings, it was able to be concluded that: 1) The highest need of deployment of classroom research policy for practice on process was the procedure of HR development/training and procedure of implementing strategy to practice. The secondary need of deployment of classroom research policy for practice on process was the procedure of conducting, follow-up and evaluation, especially, on the issue of building network between organization and determination of motivation measure. 2) From the hierarchical stepwise regression analysis, it was found that the administrative variable including organization management and organization competencies was able to be used to explain the highest need. Its eight variables could mutually explained the need of deployment process of classroom research policy for practice at the rate of 26.50%. 3) There should be the promotion on cooperation between teachers and administrators during the 5 procedures of

deployment process of classroom research policy for practice by using the PDCA process and cooperation in conducting researches together.

Keywords : classroom research, deployment policy, needs analysis

บทนำ

การวิจัยมีความสำคัญหลายประการ ดังที่ Creswell (2005) กล่าวไว้ว่า การวิจัยเป็นการสร้างเสริมเพิ่มพูนความรู้ ปรับปรุงการทำงานเพื่อให้ผลงานดีขึ้น และความสำคัญของการวิจัยอีกประการหนึ่งคือ ให้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้พิจารณานโยบาย สำหรับด้านการศึกษา การวิจัยมีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ตลอดจนแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน อันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาของไทยได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยไว้เป็นอันมาก ด้วยการกำหนดไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24(5) กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และมาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้เน้นความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอันพึงประสงค์ บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการศึกษาแต่ละระดับ โดยใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ นอกจากนั้น ยังเน้นความสำคัญ ของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ ซึ่งการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยดังกล่าว จำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เหมาะสมจึงจะสามารถพัฒนาการวิจัยและการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อย่างไรก็ตาม แม้จะให้ความสำคัญของการวิจัยด้วยการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แต่เมื่อพิจารณาผลลัพธ์ทางการศึกษาที่ผ่านมา ปรากฏว่ายังไม่บังเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายเท่าที่ควร เห็นได้จากผลการประเมินของ PISA (The Programme for International) ในปี 2006 ประเมินความรู้และทักษะของผู้เรียนวัย 15 ปี จำนวน 57 ประเทศ ผลการประเมินและจัดอันดับ พบว่า คะแนนความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่านของนักเรียนไทยมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของนานาประเทศ จากผลดังกล่าวจึงต้องพิจารณาถึงปัญหาของการวิจัยในชั้นเรียนในฐานะเป็นเครื่องมือพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผลลัพธ์ทางการศึกษาของไทยดีขึ้น

ปัญหาของการวิจัยในชั้นเรียนของไทยมีหลายประการ ปัญหาสำคัญ คือ การตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยและการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยของผู้บริหารสถานศึกษา ดังงานวิจัยของ ชูภูมิ อินทร์จันทร์ (2546) พบว่า ปัญหาสูงสุดของการวิจัยในชั้นเรียน คือ ปัญหาด้านการเห็นความสำคัญและการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บังคับบัญชา และ ชนิษฐา ตีวงศ์ (2546) พบว่า ปัญหาระดับมากของการวิจัยในชั้นเรียน คือ ด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับนโยบายการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยของผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับแนวทางการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนนั้น งานวิจัยของยุทธพงษ์ อายุสุข (2549) เสนอแนวทางอันสำคัญที่สุดของการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ การสนับสนุนของผู้บริหารการศึกษา จึงแสดงให้เห็นว่า ระบบการบริหารและการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสำคัญต่อการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน

จากปัญหาของการวิจัยในชั้นเรียนอันเนื่องมาจากระบบการบริหาร และการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติ โดยใช้แนวคิดของทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งทฤษฎีบนลงล่าง (top-down theories) ที่ถือว่านโยบายเป็นผลโดยตรงที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ กำหนดให้นโยบายเป็นปัจจัยนำเข้า ส่วนการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นผลผลิต และทฤษฎีล่างขึ้นบน (bottom-up theories) ที่มองว่านโยบายเป็นผลลัพธ์ของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และนำผลการสะท้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในนโยบายมาปรับเปลี่ยน แก้ไข นโยบาย ให้สอดคล้องกับการนำไปปฏิบัติ (Pulzi & Treib, 2007; Hill, 2005; Joseph, 2008)

กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน 2) การจัดสรรทรัพยากร 3) การพัฒนาบุคลากรและฝึกอบรม 4) การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และ 5) การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และทบทวนนโยบาย ศึกษาในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research) ด้วยวิธีการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment Research) เนื่องจากวิธีวิจัยนี้สามารถใช้วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นรวมทั้ง แนวทางการแก้ไขโดยการวิเคราะห์ทางเลือกอันเหมาะสมที่สุดสำหรับการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลการวิเคราะห์ วิจัยจึงมีความสำคัญต่อการปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหาร และกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติที่ปฏิบัติจริงกับแนวทางที่ควรจะเป็น และกำหนดความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติ
2. เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรที่ใช้อธิบายความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติ
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนากระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน

วิธีการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์และการประเมินความต้องการจำเป็นในการนำนโยบายการวิจัยในชั้นเรียนไปสู่การปฏิบัติ 2) วิเคราะห์หาตัวแปรที่ใช้อธิบายความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติ และ 3) การนำเสนอแนวทางการพัฒนากระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติ โดยขั้นตอนที่ 1-2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้น และขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ดังแสดงสาระโดยสังเขปของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร

ประชากร คือ ผู้บริหาร และครู/อาจารย์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 399,934 คน (ข้อมูลจากกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2554)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 และ 2 สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางของ Yamane (1973) ที่ความเชื่อมั่นของผลการวิจัย 99% และกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 900 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 1,157 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน 233 คน และครู/อาจารย์จำนวน 902 คน ไม่ระบุ 22 คน จากทั้งหมด 221 โรงเรียน จำแนกตามภูมิภาค คือ ภาคเหนือจำนวน 310 คน (52 โรงเรียน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 281 คน (56 โรงเรียน) ภาคกลาง จำนวน 261 คน (51 โรงเรียน) และภาคใต้ จำนวน 305 คน (62 โรงเรียน) กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 3 คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู/อาจารย์ในโรงเรียน นักวิชาการ จำนวน 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 และ 2 คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ในส่วนการประเมินความต้องการจำเป็น เครื่องมือเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีการตอบสนองรายการคู่ (dual response) คือ ด้านการปฏิบัติจริงและการปฏิบัติที่ควรเป็นตัวแปรสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง ดังนี้ 1) การรับรู้ในการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติ วัดด้านความต้องการนโยบาย ความชัดเจนของนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และเจตคติต่อนโยบาย รวม 14 ข้อ ค่าความเที่ยง 0.9302 2) จัดการองค์กร วัดด้าน การจัดการการเงิน การจัดการทรัพยากร และการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ รวม 10 ข้อ ค่าความเที่ยง 0.9572 และ 3) สมรรถนะองค์กร วัดด้าน การเรียนรู้และการพัฒนา ความเข้มแข็งของผู้บริหาร และ ความเพียงพอของทรัพยากร รวม 10 ข้อ ค่าความเที่ยง 0.8965 4) ความเชื่อ จำนวน 3 ข้อ มีค่าความเที่ยง 0.9261 5) แรงจูงใจ จำนวน 3 ข้อ มีค่าความเที่ยง 0.9153

สำหรับขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ประเด็นการสนทนากลุ่มและแบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 และ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นจำนวน 2 ช่องทางคือ 1) เก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยขอความอนุเคราะห์จากเครือข่ายการวิจัยและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ช่วยประสานงานเก็บรวบรวมข้อมูลส่งให้ผู้วิจัย 2) เก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลส่งคืนมายังผู้วิจัย ระยะเวลาการรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนเมษายน 2554 และ ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสนทนากลุ่มจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู/อาจารย์นักวิชาการ นักวิจัย ระหว่างเดือนมีนาคม ถึง เดือนพฤษภาคม 2554

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการและผลลัพธ์ของการนำนโยบายวิจัยปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ คือ $PNI_{modified} = (I - D)/D$ โดย I (Importance) หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด หรือสภาพที่ควรจะเป็น และ D (degree of success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงค่าดัชนี $PNI_{modified}$ จากมากไปหาน้อย ค่าดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับความสนใจพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า โดยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ว่า ความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ เท่ากับหรือมากกว่า 0.30 ถือว่ามีความต้องการจำเป็นต้องพัฒนา และความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ เท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ถือเป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน และวิเคราะห์ตัวแปรที่ใช้อธิบายความต้องการจำเป็นในกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนไปปฏิบัติจากตัวแปร ตำแหน่ง เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดโรงเรียน ความเชื่อ แรงจูงใจ การรับรู้ การจัดการองค์กร และสมรรถนะองค์กร ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอนระดับลดหลั่น (hierarchical stepwise regression analysis) สำหรับขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์และประเมินความต้องการจำเป็น

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในแต่ละกระบวนการของการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติด้วยการพิจารณาค่า $PNI_{modified}$ พบว่า ขั้นตอนการพัฒนาศักยภาพ/ฝึกอบรมและขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติมีความสำคัญเป็นอันดับ 1 ($PNI_{modified} = 0.49$) รองลงมาคือ ขั้นตอนการจัดสรรทรัพยากร ($PNI_{modified} = 0.45$) เมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่มผู้บริหารและครู/อาจารย์ พบว่า มีความต้องการจำเป็นใกล้เคียงกัน โดยผู้บริหารมีความต้องการจำเป็นขั้นตอนการพัฒนาศักยภาพเป็นอันดับ 1 อันดับ 2 คือ ขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และมีข้อสังเกตคือ ค่า $PNI_{modified}$ ใกล้เคียงกันมาก คือ 0.44 และ 0.43 ตามลำดับ ในขณะที่ครู/อาจารย์มีความต้องการจำเป็นขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติเป็นอันดับ 1 และขั้นตอนการพัฒนาศักยภาพ/ฝึกอบรมเป็นอันดับ 2 ซึ่งมีค่าค่า $PNI_{modified}$ ใกล้เคียงกันมาก คือ 0.51 และ

0.50 ตามลำดับ แสดงว่าทั้งผู้บริหารและครู/อาจารย์ต่างมีความต้องการจำเป็นในขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร/ฝึกอบรมและขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติเป็นอันดับแรก เมื่อพิจารณาขั้นตอนการกำกับ ติดตาม ประเมินผล พบว่า มีความแตกต่างกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครู/อาจารย์ คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นขั้นตอนนี้ในอันดับ 3 ขณะที่ครู/อาจารย์มีความต้องการจำเป็น อันดับ 1

เนื่องจากความต้องการจำเป็นในภาพรวมทั้งผู้บริหารและครู/อาจารย์ส่วนใหญ่มีค่า PNI^{modified} สูงกว่า 0.30 ดังนั้นการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญทุกประเด็นของความต้องการจำเป็นจึงใช้เกณฑ์ค่า PNI^{modified} 0.50 ขึ้นไป เพื่อแสดงถึงประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูงและเร่งด่วนในการปรับปรุง พัฒนา ผลการจัดลำดับความสำคัญด้วยการใช้เกณฑ์ดังกล่าว พบว่า ในภาพรวมประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง มีทั้งหมด 10 ประเด็น จาก 4 ขั้นตอน (ยกเว้นขั้นตอนการวางแผน)

ผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในประเด็นย่อยของด้านกระบวนการ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI^{modified} 0.50 ขึ้นไปเพียง 2 ประเด็น ในขณะที่ครู/อาจารย์มีทั้งหมด 11 ประเด็น โดยประเด็นที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นสูงเป็นอันดับ 1 คือ การสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กร (PNI^{modified} เท่ากับ 0.55) อันดับ 2 คือ การสนับสนุนงบประมาณวิจัยอย่างต่อเนื่อง (PNI^{modified} เท่ากับ 0.52) ส่วนความต้องการจำเป็นของครู/อาจารย์ในอันดับ 1 มี 2 ประเด็น คือ การสนับสนุนงบประมาณวิจัยอย่างต่อเนื่อง (PNI^{modified} เท่ากับ 0.65) อันดับ 2 และ 3 คือ การสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กร และการกำหนดมาตรการแรงจูงใจอย่างชัดเจน (PNI^{modified} เท่ากับ 0.60 และ 0.57 ตามลำดับ) ดังแสดงผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน

ความต้องการจำเป็น	ภาพรวม (N=1,052)		ผู้บริหาร (N=214)		ครู/อาจารย์ (N=838)	
	PNI ^{modified}	ลำดับ	PNI ^{modified}	ลำดับ	PNI ^{modified}	ลำดับ
1. ขั้นตอนการวางแผน	0.32	4	0.26	5	0.33	4
การวิเคราะห์ความสอดคล้องของนโยบายแต่ละระดับ	0.41		0.38		0.41	
การวิเคราะห์ SWOT	0.33		0.23		0.35	
การกำหนดกลยุทธ์สอดคล้องกับนโยบาย	0.25		0.19		0.27	
การกำหนดกลยุทธ์เป็นรูปธรรม	0.30		0.26		0.31	
การจัดลำดับความสำคัญของแผนงานโครงการ	0.29		0.25		0.30	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	ภาพรวม (N=1,052)		ผู้บริหาร (N=214)		ครู/อาจารย์ (N=838)	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
2. การจัดสรรทรัพยากร	0.45	3	0.37	4	0.47	3
การจัดโครงสร้างองค์กรชัดเจน	0.30		0.22		0.32	
การกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์บริหารการเงิน	0.29		0.24		0.30	
การมีสื่อ อุปกรณ์ เพียงพอ	0.43		0.38		0.44	
การสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัย อย่างเพียงพอ	0.62	(1)	0.48		0.65	(1)
การสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัย อย่างต่อเนื่อง	0.62	(1)	0.52	(2)	0.65	(1)
3. การพัฒนาบุคลากร/ฝึกอบรม	0.49	1	0.44	1	0.50	2
การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การพัฒนาสอดคล้องกับนโยบาย	0.42		0.37		0.43	
การกำหนดกลยุทธ์เหมาะสมกับศักยภาพ	0.40		0.40		0.40	
การเรียนรู้การทำวิจัยร่วมกันภายในองค์กร	0.50	(7)	0.41		0.53	(5)
การสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กร	0.59	(2)	0.55	(1)	0.60	(2)
การส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาบุคลากร ด้านวิจัยอย่างต่อเนื่อง	0.52	(5)	0.45		0.53	(5)
4. การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ	0.49	1	0.43	2	0.51	1
การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานชัดเจน	0.44		0.38		0.45	
การกำหนดตารางเวลาปฏิบัติงานชัดเจน	0.46		0.42		0.47	
การกำหนดวิธีการฝึกปฏิบัติการวิจัยร่วมกัน	0.53	(4)	0.47		0.55	(4)
การกำหนดมาตรการแรงจูงใจอย่างชัดเจน	0.55	(3)	0.48		0.57	(3)
การมีกระบวนการติดต่อสื่อสารมีความชัดเจน	0.49		0.42		0.51	(7)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็น	ภาพรวม (N=1,052)		ผู้บริหาร (N=214)		ครู/อาจารย์ (N=838)	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
5. ขั้นตอนการกำกับ ติดตาม ประเมินผล	0.48	2	0.40	3	0.51	1
การนิเทศให้คำปรึกษาแนะนำ	0.51	(6)	0.45		0.52	(6)
การแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น อย่างเหมาะสม	0.50	(7)	0.43		0.53	(5)
การกำหนดวิธีการในการประเมินผล อย่างเหมาะสม	0.46		0.37		0.48	
การใช้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงนโยบาย	0.50	(7)	0.43		0.52	(6)
การใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการปรับปรุง นโยบาย	0.45		0.34		0.48	

2. ผลการวิเคราะห์หาตัวแปรที่ใช้อธิบายความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้แบ่งตัวแปรอิสระเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ตัวแปรลักษณะทางกายภาพ ประกอบด้วย ตัวแปรดัมมี่ตำแหน่ง ตัวแปรดัมมี่เขตพื้นที่ และ ตัวแปรดัมมี่ขนาดโรงเรียน กลุ่มที่ 2 ตัวแปรทางจิตวิทยา ประกอบด้วย แรงจูงใจ ความเชื่อ และการรับรู้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ กลุ่มที่ 3 ตัวแปรทางการบริหารองค์กร ประกอบด้วย การจัดการองค์กร และสมรรถนะองค์กร

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนระดับลดหลั่น (hierarchical stepwise regression analysis) พบว่า ชุดของตัวแปรในโมเดลที่ 1 คือ ตัวแปรลักษณะทางกายภาพสามารถอธิบายความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการในการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 1 เมื่อเพิ่มชุดตัวแปรทางจิตวิทยาในโมเดลที่ 2 คือ แรงจูงใจ ความเชื่อ และการรับรู้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า ตัวแปรทั้งหมดอธิบายตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 และสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 8.90 เพิ่มขึ้นจากโมเดลที่ 1 ร้อยละ 7.90 เมื่อเพิ่มชุดตัวแปรทางการบริหารองค์กรเข้าไปในสมการถดถอย พบว่า ตัวแปรทั้งหมด 8 ตัวสามารถอธิบาย ตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 26.50 เพิ่มขึ้นจากโมเดลที่ 2 ร้อยละ 17.60 ดังแสดงผลการวิเคราะห์ ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอนระดับลดหลั่นของตัวแปรที่อธิบายความต้องการจำเป็น
ด้านกระบวนการในการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติ

ตัวแปร	โมเดลที่ 1	โมเดลที่ 2	โมเดลที่ 3
ตัวคงที่	0.345	0.487	0.826
ตำแหน่ง	0.078* (2.519)	0.065* (2.162)	-0.001 (-0.046)
เขตพื้นที่	0.038 (1.064)	0.051 (1.485)	0.025 (0.808)
ขนาดโรงเรียน	-0.079* (-2.239)	-0.089** (-2.606)	-0.075* (-2.423)
แรงจูงใจ		0.105* (2.560)	0.079* (2.149)
ความเชื่อ		0.156** (3.859)	0.176** (4.790)
การรับรู้		-0.301** (-8.816)	0.036 (0.934)
การจัดการองค์กร			-0.422** (-9.608)
สมรรถนะองค์กร			-0.149** (-3.176)
R ²	0.010	0.089	0.265
R ² Change	0.010	0.079	0.176
SEE	0.457	0.439	0.395
F	3.56*	29.801**	123.032**
Sig F.	0.014	0.000	0.000

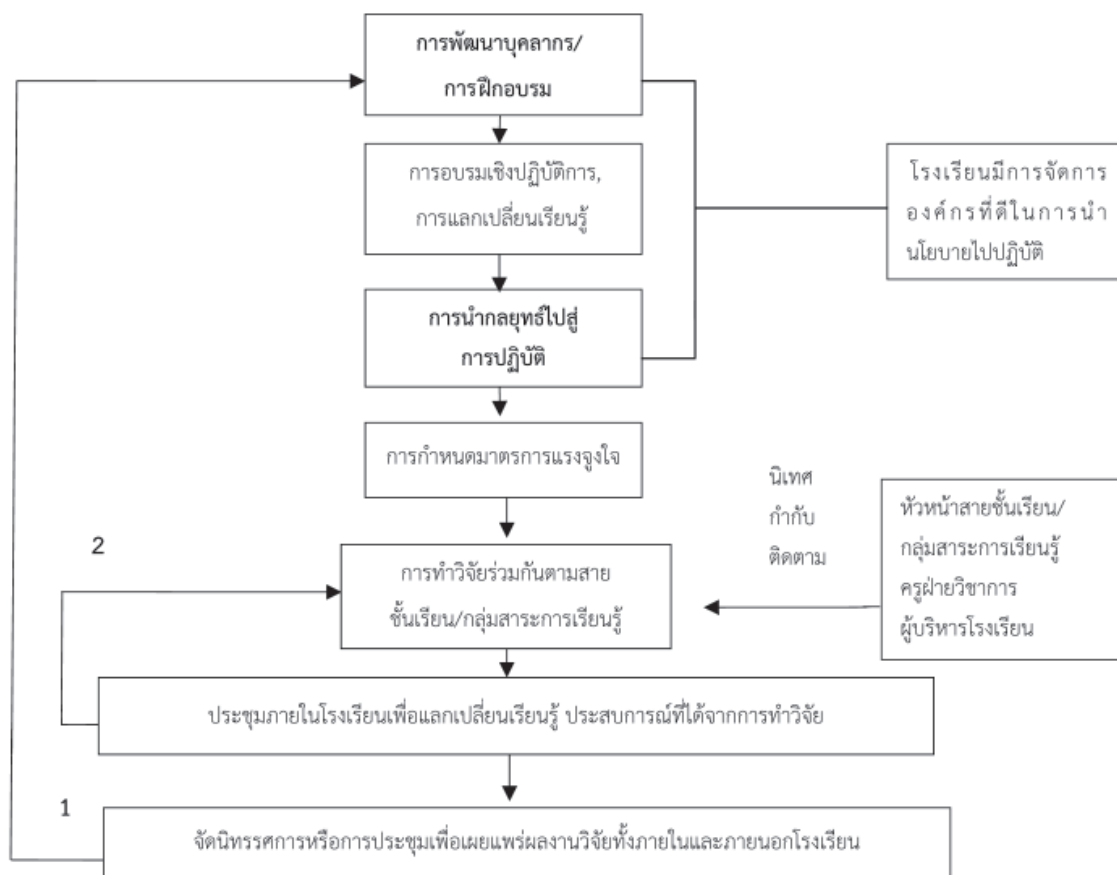
*p< 0.05, **p<0.01

หมายเหตุ ค่าที่ไม่ได้อยู่ในวงเล็บ คือ ค่าสัมประสิทธิ์ที่ปรับฐานแล้ว (Standardized Coefficients) ค่าในวงเล็บ คือค่าสถิติทดสอบ t

โดยสรุปตัวแปรทางการบริหารองค์กร คือ การจัดการองค์กร และสมรรถนะองค์กร สามารถอธิบายความผันแปรของความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการในการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติได้สูงสุด โดยมีค่าอิทธิพลในทิศทางลบ หมายถึง โรงเรียนที่มีการจัดการองค์กรและสมรรถนะองค์กรสูงส่งผลให้มีความต้องการจำเป็นในการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนไปปฏิบัติน้อย นั่นคือ มีความแตกต่างระหว่างวิธีดำเนินงานที่ปฏิบัติจริงกับวิธีดำเนินงานที่ควรจะเป็นน้อย แสดงว่าการปฏิบัติจริงใกล้เคียงกับการปฏิบัติที่ควรจะเป็น

3. นำเสนอแนวทางการพัฒนากระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน

จากผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นพบว่า ขั้นตอนที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร/ฝึกรอบรม และขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม พบว่า การพัฒนาทักษะวิจัยเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ผู้วิจัยจึงเสนอกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียนโดยเน้นขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร/ฝึกรอบรมและการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 นำเสนอกระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน
จากผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

หมายเหตุ

หมายเลข 1 หมายถึง กรณีผลการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่า ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่สำคัญต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม ในระหว่างการทำวิจัย

หมายเลข 2 หมายถึง การทำวิจัยมีความคืบหน้าสามารถดำเนินการทำวิจัยร่วมกันต่อไปได้

จากแผนภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนควรเน้นกระบวนการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัย และมีการทำวิจัยร่วมกันภายในองค์กรโดยกำหนดให้การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นแผนงานหนึ่งที่สำคัญของการบริหารจัดการโรงเรียน มีการวางแผนร่วมกัน กำหนดวิธีปฏิบัติร่วมกัน มีกระบวนการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติตามแผน หลังจากการฝึกอบรมขั้นตอนต่อมาที่สำคัญ คือ การลงมือทำวิจัยปฏิบัติการ โดยการ ทำวิจัยร่วมกันในโรงเรียนแบ่งเป็นตามสายชั้นเรียน หรือกลุ่ม

สาระการเรียนรู้เดียวกัน เพื่อเลือกปัญหาวิจัยที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาการเรียนการสอนของโรงเรียน แต่ละสายชั้นเรียนหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้กำหนดประเด็นปัญหาการวิจัยของกลุ่ม และช่วยกันทำวิจัย ตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดปัญหาวิจัย การวางแผนวิจัย การศึกษาเอกสาร การสร้างเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล โดยมีครูแกนนำ ครูฝ่ายวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ในชั้นเรียนเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือตลอดกระบวนการวิจัย

สิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญ ระหว่างขั้นตอนการทำวิจัยของครู คือ การกำกับ ติดตาม ประเมินผล เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ ระหว่างกระบวนการทำวิจัยผู้มีหน้าที่กำกับ ติดตาม ประเมินผล คือ หัวหน้าสายชั้นเรียนหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารโรงเรียนหากพบว่ามีเรื่องใดหรือขั้นตอนใดที่ครูประสบปัญหาในการทำวิจัย จะได้สนับสนุน ส่งเสริม และแก้ปัญหาวิจัยของครู ได้ทันที เพื่อให้การนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนบังเกิดผลสำเร็จในทางปฏิบัติสำหรับการเผยแพร่ผลงาน วิจัยทำให้ครูเกิดความภาคภูมิใจในผลงานและเกิดขวัญกำลังใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนต่อไปและทำให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูในโรงเรียนได้อีกทางหนึ่ง

กระบวนการดังกล่าวทั้งหมดควรเน้นให้เกิดการบริหารจัดการองค์กรที่ดีเนื่องจากผลการวิจัยพบว่าการจัดการองค์กรและสมรรถนะองค์กรเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถอธิบายความต้องการจำเป็นในการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนไปปฏิบัติ ดังนั้นการบริหารจัดการองค์กรที่ดี และมีสมรรถนะองค์กรที่ดีจะเป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งประเด็นการอภิปรายเป็น 3 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) ความต้องการจำเป็นในการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่ปฏิบัติในโรงเรียน 2) ตัวแปรที่อธิบายความต้องการจำเป็นในการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่ปฏิบัติในโรงเรียน และ 3) แนวทางการพัฒนากระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน

1) ความต้องการจำเป็นในการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่ปฏิบัติในโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า การพัฒนาบุคลากร/ฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวิจัย ในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องทั้งภายในโรงเรียนและกับหน่วยงานต่าง ๆ และควรให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดอบรมปฏิบัติการภายในโรงเรียน รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียนด้วยการอภิปรายปัญหาการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้เป็นประเด็นของการวิจัยในชั้นเรียน (อัญชลี มนูญเลิศกิจ, 2552 และ มนัส ไชยศักดิ์, 2554) นอกจากนี้ยังสามารถใช้การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การจัดอบรม การประชุม การทำวิจัยร่วมกัน การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนความรู้ การบันทึกผล การทำวิจัย เป็นต้น (Rebore, 2004) การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินการเป็นภารกิจประจำโดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการปกติของโรงเรียน คือ การประชุมโรงเรียน

การประชุมกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีระบบการช่วยเหลือ นิเทศ เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งการอบรมจากหน่วยงานภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอก จะทำให้การวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในวิถีการดำเนินงานปกติของครูและครูทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเรียนการสอน

ในขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การสร้างแรงจูงใจ โดยการจัดประกวดงานวิจัย มอบเกียรติบัตร การยกย่องชมเชย และควรนำผลการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ในประเด็นนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนิษฐา จิรนันท์ (2552) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ด้วยการกำหนดมาตรการแรงจูงใจที่ชัดเจนเรื่องความก้าวหน้าในตำแหน่งและให้มีการนำผลงานวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนขั้นหรือเลื่อนตำแหน่งและงานวิจัยของ กษกร ชำนาญกิตติชัย (2553) ที่พบว่า การสร้างแรงจูงใจและปรับเจตคติให้เกิดความตระหนักในการพัฒนาตนเองเป็นปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรสายวิชาการ การให้แรงจูงใจทำให้ผู้ปฏิบัติเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติตามนโยบาย และมีการส่งเสริม สนับสนุนเพื่อให้เกิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Giacchino and Kakabadse, 2003) การนำนโยบายไปปฏิบัติที่ดีควรเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจของผู้ปฏิบัติด้วยการจูงใจให้มีการปฏิบัติอย่างกระตือรือร้น การบังคับให้นำนโยบายไปปฏิบัติโดยปราศจากความพร้อมด้านจิตใจอาจจะนำไปสู่ผลลัพธ์ในเชิงลบ (Cheng and Cheung, 1995) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรมีบทบาทในการสร้างแรงจูงใจต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เกิดขึ้นในโรงเรียนโดยการกำหนดมาตรการ กระตุ้น ส่งเสริม ให้กำลังใจในการทำวิจัย ให้ความต้องการที่จะทำวิจัยในชั้นเรียนเกิดขึ้นจากครูผู้สอน ไม่ใช่เป็นการบังคับ และจำต้องยอมทำตามนโยบายที่กำหนดขึ้นเพราะผลจากการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยการบังคับจะไม่มีผลที่ยั่งยืนและเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ลำดับความต้องการจำเป็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครู/อาจารย์ในกระบวนการ นำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนไปปฏิบัติมีความแตกต่างกันในขั้นตอนการกำกับ ติดตาม และประเมินผล คือ ครู/อาจารย์มีความต้องการจำเป็นในขั้นตอนนี้เป็นอันดับ 1 ในขณะที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นอันดับ 3 สะท้อนให้เห็นว่า ครู/อาจารย์ในฐานะของฝ่ายปฏิบัติและเป็นผู้ได้รับการกำกับ ติดตาม และประเมินผล ต้องการได้รับการกำกับ ติดตาม ประเมินผลจากฝ่ายบริหารมากขึ้นสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนพพร ใบแย้ม (2552) ที่พบว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการวิจัยในชั้นเรียนให้มากขึ้น

2) ตัวแปรที่อธิบายความต้องการจำเป็นในการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่ปฏิบัติในโรงเรียน

ตัวแปรที่อธิบายความต้องการจำเป็นในการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียนได้สูงสุด คือ กลุ่มตัวแปรทางการบริหาร ได้แก่ การจัดการองค์กร และสมรรถนะองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Boyne (2010) ที่พบว่า การจัดการองค์กรที่ดีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานและผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพสามารถสร้างระบบการจัดการที่ดี ทำให้องค์กรมีผล

การดำเนินงานที่ดี ดังนั้น โรงเรียนควรสร้างระบบการบริหารองค์กรที่ดีให้เกิดขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครู/อาจารย์ เพื่อทำให้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติบังเกิดผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของนโยบาย

3) แนวทางการพัฒนากระบวนการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติในโรงเรียน

การใช้กระบวนการกลุ่มในการดำเนินงานทำให้ครูในโรงเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเด็นปัญหาและแนวทางปฏิบัติที่หลากหลาย เป็นการให้ทางเลือกในการดำเนินงานที่สามารถนำไปประยุกต์ให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาของแต่ละบุคคล ทำให้มีแนวทางในการจัดการแก้ไขปัญหาร่วมกัน อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน (Reinhartz and Beach, 2004) นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างแรงจูงใจที่ส่งเสริม สนับสนุน การทำงานของครู (Thoonen et.al, 2011) จากผลการวิจัย พบว่า ควรมีการฝึกปฏิบัติทำวิจัยร่วมกันเริ่มต้นจากการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร และมีการดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและคณะครู หลังจากที่ได้รับการฝึกอบรมด้านการวิจัยในชั้นเรียน ครูในโรงเรียนควรลงมือทำวิจัยปฏิบัติการ ในระยะแรกที่ครูยังไม่มี ความชำนาญในการทำวิจัยในชั้นเรียน การฝึกปฏิบัติการวิจัยโดยทำวิจัยร่วมกัน ในโรงเรียนแบ่งตามสายชั้นเรียน หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ เดียวกันจะทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ในการ ทำวิจัยทั้งนี้ควรมีครูฝ่ายวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือตลอดกระบวนการวิจัย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อังคณา นุตยกุล และ ชนิษฐา ปาลโมกษ์ (2554) ที่ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้วยการจัดระบบที่เลี้ยงและมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง และ Du (2009) ที่พบว่าผลจากการวิจัยร่วมกัน ทำให้ครูมีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยและให้ความร่วมมือในการทำวิจัยมากขึ้น ในกรณีของประเทศไทย การเรียนรู้ร่วมกัน ทำวิจัยร่วมกันทำให้เกิดกำลังใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูที่มีความชำนาญด้านนี้จะเป็น ผู้ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำกับครูคนอื่น ๆ การได้ทำวิจัยร่วมกันทำให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันทำวิจัย ในขั้นตอนที่มีปัญหาหรือไม่ชำนาญเพื่อนำความรู้ และทักษะที่ได้จากการฝึกปฏิบัติการทำวิจัยร่วมกันไป สร้างและพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนของตนเองต่อไป

ปัญหาประการหนึ่งของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ความร่วมมือกันระหว่างองค์กร (Hill และ Hupe, 2006) ดังนั้นการสร้างเครือข่ายการวิจัยระหว่างองค์กรจึงเป็นการสนับสนุน ส่งเสริมการนำนโยบาย ไปปฏิบัติ และเป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Giacchino and Kakabadse, 2003 ; International Development Research Centre, 2010) จากผลการวิจัยพบว่า ควรมีการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือในด้านการเงิน การพัฒนาบุคลากร เพื่อให้โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนที่มีศักยภาพ สูงกว่าช่วยเหลือโรงเรียนที่มีศักยภาพน้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พูลย์ชัย ยาวีราช (2550) ที่เสนอ ให้มีการสร้างเครือข่ายในการจัดหา/ระดมทรัพยากรเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การสร้างเครือข่ายการวิจัยจึงมีประโยชน์ต่อการนำนโยบายวิจัยในชั้นเรียนเนื่องจากเป็นความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียน องค์กรต่าง ๆ โรงเรียนที่มีข้อจำกัดในเรื่องใดจะได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มเครือข่าย วิจัย เช่น การขาดแคลนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ในการทำวิจัย การขาดความรู้ ทักษะการวิจัย เป็นต้น

ในการพัฒนาเครือข่ายวิจัยสำนักงานเขตพื้นที่ควรเป็นตัวกลางในการส่งเสริม สนับสนุน การสร้างเครือข่ายวิจัย และสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยเพื่อให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของครูด้านวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการทำงานร่วมกันตั้งแต่การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การพัฒนาบุคลากร และการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียน
2. การสร้างแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยความใฝ่รู้ มีความกระตือรือร้น และเห็นคุณค่าของงานที่ทำ วิธีการสร้างแรงจูงใจควรเป็นการเสริมแรงทางบวก เช่น การยกย่องชมเชย การมอบเกียรติบัตร การเลื่อนขั้นเงินเดือน เป็นต้น
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และองค์กรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการวิจัย การทำวิจัยร่วมกัน และแบ่งปันทรัพยากรในการทำวิจัย โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพควรให้ช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งวิธีการแบ่งปันทรัพยากรระหว่างโรงเรียนหรือกลุ่มเครือข่ายวิจัย
2. พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมด้านการวิจัยในชั้นเรียนให้ครูสามารถทำวิจัยได้หลังจากการฝึกอบรม และสร้างคู่มือการฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู
3. ศึกษาแบบการสร้างเครือข่ายการวิจัยในชั้นเรียน และนำไปสู่การปฏิบัติจริงในโครงการวิจัยต่าง ๆ เพื่อพัฒนาให้เกิดเครือข่ายการวิจัยในชั้นเรียนอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กชกร ชำนาญกิตติชัย. (2553). กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สายวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
เขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัย มสค สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พฤษภาคม-
สิงหาคม), 1-8.
- ชนิษฐา จิรนนท์. (2552). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
ของโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิษฐา ตั้ววงศ์. (2546). ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา จังหวัด
นครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, สาขาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- ชฎิมา อินทร์จันทร์. (2546). การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอ ชัยบุรี จังหวัด
สุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- นพพร ใบแย้ม (2552). กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตกิ่งอำเภอสามร้อยยอด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. วารสารวิจัย มสค สาขา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (ฉบับพิเศษ ตุลาคม-ธันวาคม), 75-87.
- พุลย์ชัย ยาวีราข. (2550). การพัฒนารูปแบบการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ
และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัส ไชยศักดิ์. (2554). ผู้บริหารโรงเรียนกับการวิจัยในชั้นเรียน. วารสารวิชาการ, (กรกฎาคม 2544),
53-57.
- ยุทธพงษ์ อายุสุข. (2549). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังคณา นุตยกุล และ ชนิษฐา ปาลโมกษ์ (2554). สภาพและแนวทางการพัฒนาการทำวิจัยใน ชั้นเรียน
ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. วารสารวิจัย มสค สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
(กันยายน-ธันวาคม), 129-145.

- อัญชลี มนูญเลิศกิจ. (2552). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู : กรณีศึกษาโรงเรียนซอยแอนเนกซ์ (กาญจนภิเษก 2) เขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มศว.*, 4 (กันยายน 2552), 129-133.
- Boyne, G. A. (2010). Capacity, Leadership, and Organizational Performance : Testing the Black Box Model of Public Management. *Public Administration Review*, (May/June), 443-454.
- Cheng, Y. C. and Cheung, W. M. (1995). A Framework of the analysis of educational policies. *International Journal of educational management*, 9(6), 10-21.
- Creswell, J. W. (2005). *Educational Research Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Du, F. (2009). Building Action Research Teams : A Case of Struggles and Successes. *Journal of Cases in Educational Leadership*, 12(2), 8-18.
- Giacchino, S. and Kakabadse, A. (2003). Successful Policy Implementation : The Route to Building Self-Confident Government. *International Review of Administrative Sciences*, 69, 139-160.
- Hill, M. J. (2005). *The public policy process*. 4th ed London : Pearson Education.
- Hill, M. and Hupe, P. (2006). *Implementation public policy : Governance in theory and in practice*. London: Sage Publications.
- International Development Research Centre. (2010). *The Basics of Capacity, Organizational Capacity Development, and Evaluation*. Retrieved from <http://www.idrc.ca/en/ev>.
- Joseph, C., et al. (2008). Implementation of resource management plans : Identifying keys to success. *Journal of Environmental Management*, 88, 594-606.
- PISA. (2006). *The Programme for International Student Assessment*. Retrieved from www.pisa.oecd.org/dataoecd/15/13/39725224.pdf
- Pulzl, H. and Treib, O. (2007). Implementing public policy. in Fischer, Frank, Miller, Gerald., & Sidney, Mara S., eds. *Handbook of public policy analysis: Theory, politics, and methods*. New York : CRC Press.
- Rebore, R. W. (2004). *Human Resources Administration in Education : A Management Approach*. Boston : Allyn and Bacon.

- Reinhartz, J. and Beach, D. M. (2004). *Educational Leadership Changing Schools, Changing Roles*. United States of America: Pearson Education, Inc.
- Thoonen, E. J. et al. (2011). How to Improve Teaching Practices : The Role of Teacher Motivation, Organizational Factors, and Leadership Practices. *Educational Administration Quarterly*, 47, 496-514.
- Yamane, T. (1973). *Statistics : An introductory Analysis*. (3rd ed). Tokyo : Harper.

คณะผู้เขียน

นางสาวธัญญกรณ์ เลาะห์เพ็ญแสง

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

e-mail: tunya2521@gmail.com

ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

e-mail: Suwimon.W@chula.ac.th

รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

e-mail: rauyporn@chula.ac.th